

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง การมอบหมายให้นายกรัฐมนตรีเป็นผู้อนุมัติ ให้ความเห็นชอบ หรือมีคำสั่งเกี่ยวกับ
ร่างพระราชกฤษฎีกาและร่างประกาศบางประเภทแทนคณะรัฐมนตรี

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๓/๑๔๓๒๙ ลงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๔๙ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า ด้วยสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเสนอขอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณามีมติมอบหมายเป็นการทั่วไปให้นายกรัฐมนตรีเป็นผู้อนุมัติ ให้ความเห็นชอบ หรือมีคำสั่งเกี่ยวกับร่างพระราชกฤษฎีกาและร่างประกาศบางประเภทที่เป็นภารกิจปกติหรือมีแนวทางปฏิบัติตามที่กฎหมายกำหนดชัดเจนแล้ว แทนคณะรัฐมนตรี ตามมาตรา ๗ แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ รวม ๖ เรื่อง ดังนี้

๑. ร่างพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการกำหนดให้ผลิตภัณฑ์ต้องเป็นไปตามมาตรฐานตามกฎหมายว่าด้วยมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

๒. ร่างพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการกำหนดปริญญา อักษรย่อ สำหรับสาขาวิชาของมหาวิทยาลัย ตามกฎหมายว่าด้วยมหาวิทยาลัย

๓. ร่างพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการให้ใช้คันและคูน้ำในพื้นที่ตามกฎหมายว่าด้วยคันและคูน้ำ

๔. ร่างพระราชกฤษฎีกาถอนสภาพที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันตามประมวลกฎหมายที่ดิน

๕. ร่างพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์ในท้องที่ต่าง ๆ ตามกฎหมายว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์

๖. ร่างประกาศว่าด้วยการกำหนดให้การเวนคืนอสังหาริมทรัพย์เป็นกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วนตามกฎหมายว่าด้วยการเวนคืนอสังหาริมทรัพย์

นายกรัฐมนตรีพิจารณาแล้วมีคำสั่งให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาวินิจฉัยก่อน เพื่อมิให้มีปัญหาความไม่ชอบด้วยกฎหมายในอนาคต สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจึงขอหารือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาในประเด็นดังกล่าว

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้พิจารณาข้อหารือของสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี โดยได้ฟังคำชี้แจงของผู้แทนสำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี)

ส่งพร้อมหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๑/๐๑๕๑ ลงวันที่ ๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

แล้ว มีความเห็นว่ามาตรา ๗^๑ แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุม คณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ กำหนดขึ้นด้วยวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการลดขั้นตอนการปฏิบัติราชการ และลดภาระในการพิจารณาเรื่องต่างๆ ของคณะรัฐมนตรีซึ่งมีเป็นจำนวนมาก อันจะทำให้การปฏิบัติราชการเป็นไปอย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ โดยให้เป็นดุลพินิจของคณะรัฐมนตรีที่จะมีมติมอบหมายเป็นการทั่วไปให้นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีเป็นผู้อนุมัติ ให้ความเห็นชอบ หรือมีคำสั่งแทนคณะรัฐมนตรีได้ ภายใต้เงื่อนไขที่คณะรัฐมนตรีได้พิจารณาแล้วเห็นว่าเรื่องนั้นเป็นการกิจปกติหรือมีแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนแล้ว และผู้รับมอบหมายไปนั้นสามารถที่จะพิจารณาดำเนินการแทนคณะรัฐมนตรีได้ โดยสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีซึ่งเป็นหน่วยงานธุรการของคณะรัฐมนตรีจะเป็นผู้สรุปเรื่องที่ได้ดำเนินการไปแจ้งให้คณะรัฐมนตรีทราบเป็นระยะๆ เพื่อจะตรวจสอบหรือแก้ไขได้หากไม่เห็นชอบหรือมีกรณีที่จะต้องดำเนินการเพิ่มเติม ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวเป็นไปในลักษณะเดียวกันกับการมอบอำนาจตามมาตรา ๓๔^๒ แห่ง

มาตรา ๗ เรื่องที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรีตามมาตรา ๔ (๑) (๔) (๗) (๙) (๑๐) หรือ (๑๑) และเรื่องที่ผ่านมาการกลั่นกรองของคณะบุคคลตามมาตรา ๕ แล้ว ถ้าคณะรัฐมนตรีเห็นว่าเป็นเรื่องที่เป็นภารกิจปกติหรือมีแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนแล้ว คณะรัฐมนตรีจะมีมติมอบหมายเป็นการทั่วไปให้นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีเป็นผู้อนุมัติ ให้ความเห็นชอบ หรือมีคำสั่งแทนคณะรัฐมนตรีก็ได้ ในกรณีเช่นนั้น ถือว่าการอนุมัติ ความเห็นชอบ หรือคำสั่งของนายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีเป็นมติของคณะรัฐมนตรี

ให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีสรุปเรื่องที่นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีได้ดำเนินการตามวรรคหนึ่งเพื่อแจ้งให้คณะรัฐมนตรีทราบเป็นระยะๆ

มาตรา ๓๔ อำนาจในการสั่ง การอนุญาต การอนุมัติ การปฏิบัติราชการ หรือการดำเนินการอื่น ที่ผู้ดำรงตำแหน่งใดจะพึงปฏิบัติหรือดำเนินการตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับหรือคำสั่งใด หรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องใด ถ้ากฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับหรือคำสั่งนั้น หรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องนั้นมิได้กำหนดเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่น หรือมิได้ห้ามเรื่องการมอบอำนาจไว้ ผู้ดำรงตำแหน่งนั้นอาจมอบอำนาจให้ผู้ดำรงตำแหน่งอื่นปฏิบัติราชการแทนได้ ดังต่อไปนี้

(๑) นายกรัฐมนตรีอาจมอบอำนาจให้รองนายกรัฐมนตรี หรือรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี

(๒) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอาจมอบอำนาจให้รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง ปลัดกระทรวง อธิบดี หรือหัวหน้าส่วนราชการซึ่งดำรงตำแหน่งเทียบเท่า หรือผู้ว่าราชการจังหวัด

(๓) รัฐมนตรีว่าการทบวงอาจมอบอำนาจให้รัฐมนตรีช่วยว่าการทบวง ปลัดทบวง อธิบดี หรือหัวหน้าส่วนราชการซึ่งดำรงตำแหน่งเทียบเท่า หรือผู้ว่าราชการจังหวัด

(๔) ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีอาจมอบอำนาจให้รองปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ผู้ช่วยปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี อธิบดีหรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่า หรือผู้ว่าราชการจังหวัด

(๕) ปลัดกระทรวงอาจมอบอำนาจให้รองปลัดกระทรวง ผู้ช่วยปลัดกระทรวง อธิบดีหรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่า หรือผู้ว่าราชการจังหวัด

(๖) ปลัดทบวงอาจมอบอำนาจให้รองปลัดทบวง ผู้ช่วยปลัดทบวง อธิบดีหรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่า หรือผู้ว่าราชการจังหวัด

(๗) อธิบดีหรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่าอาจมอบอำนาจให้รองอธิบดี ผู้ช่วยอธิบดี ผู้อำนวยการกอง หัวหน้ากอง หัวหน้าส่วนราชการตามมาตรา ๓๑ วรรคสอง หรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่า หรือผู้ว่าราชการจังหวัด

พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ที่ผู้มีอำนาจจะมอบอำนาจให้แก่บุคคลใดไปดำเนินการแทนได้ ถ้ากฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง หรือมติของคณะรัฐมนตรีในเรื่องนั้น มิได้กำหนดเรื่องการมอบอำนาจไว้เป็นอย่างอื่น หรือมิได้ห้ามเรื่องการมอบอำนาจไว้

สำหรับกรณีตามมาตรา ๗^๓ ที่กำหนดให้คณะรัฐมนตรีอาจมอบหมายให้นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีเป็นผู้อนุมัติ ให้ความเห็นชอบ หรือมีคำสั่งแทนนั้น มิได้กำหนดให้คณะรัฐมนตรีมอบหมายได้ทุกกรณี แต่ต้องเป็นเรื่องที่คณะรัฐมนตรีพิจารณาแล้วเห็นว่าอยู่ในเงื่อนไขที่เป็นภารกิจปกติหรือมีแนวทางปฏิบัติชัดเจนแล้วเท่านั้น หากเรื่องใดมีลักษณะที่ไม่เป็นไปตามเงื่อนไขนั้นหรือเป็นเรื่องที่คณะรัฐมนตรีจะต้องใช้อำนาจเป็นการเฉพาะ หรือมีกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศ กำหนดห้ามมิให้มอบบุคคลอื่นดำเนินการแทนแล้ว คณะรัฐมนตรีก็ไม่สามารถนำบทบัญญัติมาตรา ๗ แห่งพระราชกฤษฎีกานี้ มอบหมายให้ดำเนินการอนุมัติ ให้ความเห็นชอบ หรือมีคำสั่งแทนได้ ด้วยเหตุผลดังกล่าว กรณีนี้หากคณะรัฐมนตรีพิจารณาเห็นว่าร่างพระราชกฤษฎีกาและร่างประกาศตามที่หารือเป็นเรื่องที่เป็นภารกิจปกติหรือมีแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนแล้ว คณะรัฐมนตรีย่อมมีมติมอบหมายให้นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีเป็นผู้อนุมัติ ให้ความเห็นชอบ หรือมีคำสั่งแทน

(๘) ผู้อำนวยการกอง หัวหน้ากอง หัวหน้าส่วนราชการตามมาตรา ๓๑ วรรคสอง หรือผู้ดำรงตำแหน่งเทียบเท่า อาจมอบอำนาจให้ข้าราชการในกองหรือส่วนราชการที่มีฐานะเทียบกองหรือส่วนราชการตามมาตรา ๓๑ วรรคสอง ได้ตามระเบียบที่อธิบดีกำหนด

(๙) ผู้ว่าราชการจังหวัดอาจมอบอำนาจให้รองผู้ว่าราชการจังหวัด ผู้ช่วยผู้ว่าราชการจังหวัด ปลัดจังหวัด หัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัด นายอำเภอ ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ หรือหัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอ

(๑๐) นายอำเภออาจมอบอำนาจให้ปลัดอำเภอ หรือหัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอ

(๑๑) ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภออาจมอบอำนาจให้ปลัดอำเภอหรือหัวหน้าส่วนราชการประจำกิ่งอำเภอ

(๑๒) หัวหน้าส่วนราชการประจำจังหวัดอาจมอบอำนาจให้หัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอ หรือหัวหน้าส่วนราชการประจำกิ่งอำเภอ

(๑๓) ผู้ดำรงตำแหน่งอื่นนอกจาก (๑) ถึง (๑๒) อาจมอบอำนาจให้บุคคลอื่นได้ตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

การมอบอำนาจของปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ปลัดกระทรวง หรือปลัดทบวง ในฐานะหัวหน้าส่วนราชการสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี สำนักงานปลัดกระทรวง หรือสำนักงานปลัดทบวง หรือการมอบอำนาจของหัวหน้าส่วนราชการซึ่งขึ้นตรงต่อนายกรัฐมนตรีตามมาตรา ๑๕ ให้นำความใน (๗) มาใช้บังคับโดยอนุโลม

การมอบอำนาจตามมาตรานี้ให้ทำเป็นหนังสือ

คณะรัฐมนตรีอาจกำหนดให้มีการมอบอำนาจในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ตลอดจนการมอบอำนาจให้ทำนิติกรรม ฟ้องคดี และดำเนินคดีแทนกระทรวง ทบวง กรม หรือกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ หรือเงื่อนไขการมอบอำนาจให้ผู้มอบอำนาจหรือผู้รับมอบอำนาจตามวรรคหนึ่งต้องปฏิบัติก็ได้

^๓โปรดดูเชิงอรรถที่ ๑, ข้างต้น

คณะรัฐมนตรีได้ โดยผลของมาตรา ๗ แห่งพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุม
คณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘

(ลงชื่อ) พรทิพย์ จาละ

(คุณพรทิพย์ จาละ)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐